

Frederiksholms Kanal 27 • 1220 København K • Telefon 33 92 33 55

Folketingets Trafikudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato : **16 NOV. 2005**
J.nr. : 359-11

I fortsættelse af min besvarelse den 13. september 2005 af spørgsmål S 3100 kan jeg oplyse, at ministeriet nu har afsluttet sin gennemgang af sagen om minerne på Skallingen.

./ I den anledning fremsender jeg vedlagt en gennemgang af Transport - og Energiministeriets sag om minerne på Skallingen inkl. bilag.

Det kan endvidere oplyses, at der som led i Finanslovsaftalen for 2006 mellem regeringen og Dansk Folkeparti er afsat 86 mio. kr. i 2006-2008 til rydning af de mest befærdede områder af Skallingen.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Dato : 8. november 2005

:

:

:

Gennemgang af Transport - og Energiministeriets sag om mineerne på Skallingen.

Baggrund

Efter afslutningen på 2. verdenskrig gennemførtes en rydning af de tyske minefelter i Danmark, men et område på Skallingen i Vestjylland blev ikke ryddet og i stedet afspærret med hegn og minepæle i 1947.

Efterhånden som afspærringen er blevet nedbrudt har mennesker og dyr kunnet færdes frit på Skallingen. Der har løbende været minefund på stranden, som forsvaret efter anmodning fra de lokale myndigheder har bortsprængt.

Det skal bemærkes, at Forsvarsministeriet har oplyst, at under rydningsarbejdet på den jyske vestkyst i 1945 blev der optaget eller bortsprængt ca. 1,4 mio. miner. Under rydningsarbejdet havde tyskerne et tab på 149 dræbte, 165 hårdt sårede og 167 let sårede.

Området blev afspærret i 1947, men denne afspærring blev gradvist nedbrudt. Der har ikke frem til 1998 været taget skridt til at vedligeholde afspærringen.

Ejerforholdene på Skallingen har fra 1978/79 til 2001 været delt i 3 områder dels et langt smalt areal langs kysten fra nord til syd ejet af Kystinspektoratet, dels Skalling Ende ejet af Statshavsadministrationen i Esbjerg samt de fredede områder på den resterende del af Skallingen ejet af Miljøministeriet. Kystdirektoratet overtog Skalling Ende i 2001 i forbindelse med nedlæggelse af Statshavsadministrationen i Esbjerg.

Danmark ratificerede i juni 1998 den såkaldte Ottawa-konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion. Udenrigsministeriet oplyste i juni 1998, at staterne inden 180 dage efter konventionens ikrafttræden skal aflægge beretning til FN om beliggenheden af minerede områder og med tekniske oplysninger om de udlagte personelminer, om identifikation og afmærkning af minerede områder samt om planlagte eller iværksatte destruktionsprogrammer.

Det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslag B11 om Ottawa-konventionen, at personelminerne på Skallingen skal ryddes inden 10 år

(2009) med mulighed for forlængelse af fristen. Efter bemærkningerne til forslaget er det daværende Trafikministerium som ejer af dele af Skallingen ikke blevet hørt vedrørende forslaget.

Forsvarsministeren besvarede den 24. april 1998 spørgsmål stillet af Forsvarsudvalget i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget B11 om bl.a. en redegørelse for omfanget af minerydningen ved Skallingen - herunder de tidsmæssige, økonomiske og sikkerhedsmæssige aspekter. Forsvarsministeren svarer bl.a., at ”personelminerne skønnes ikke længere aktive, men risikoen for en ulykke ved færdsel i området kan dog fortsat ikke udelukkes.” Trafikministeriet var ikke inddraget i besvarelsen af spørgsmålet.

Udenrigsministeriet meddelte i september 1998 at konventionen trådte i kraft pr. 1. marts 1999 for bl.a. Danmark. Udenrigsministeriet henlede opmærksomheden på, at den omtalte beretning til FN om miner skulle afgives inden den 1. september 1999.

Sagsbehandlingen i Trafikministeriet

Der er foretaget en gennemgang af de foreliggende akter i ministeriets sag vedrørende miner på Skallingen. Herudover har der været gennemført uformelle samtaler med kontorchefen og sagsbehandleren i sagen fra 19. juni 1998 til 17. juni 1999, og sagsbehandleren i sagen fra 17. juni 1999 til august 2000.

Det skal understreges, at gennemgangen alene er baseret på de akter, som findes i Transport- og Energiministeriet samt de nævnte uformelle samtaler.

En fuldstændig kortlægning af sagsforløbet vil efter alt at dømme kræve at akterne i samtlige berørte ministerier (dvs. i hvert fald Forsvarsministeriet, Udenrigsministeriet, Miljøministeriet og Finansministeriet) bliver gennemgået.

Som nævnt meddelte Udenrigsministeriet i september 1998, at konventionen trådte i kraft pr. 1. marts 1999, og at der skulle gives en beretning til FN senest den 1. september 1999.

På baggrund af Udenrigsministeriets henvendelse indkaldte Trafikministeriet en arbejdsgruppe med deltagelse fra Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen til at udarbejde en rapport til FN om de konkrete forhold på Skallingen og løsningsmulighederne. Det daværende Kystinspektat og Esbjerg Havn deltog ikke i arbejdsgruppen, selv om de på det tidspunkt stod som ejer af forskellige områder af Skallingen henholdsvis en lang smal strækning langs kysten fra nord til syd og henholdsvis den sydlige ende af Skallingen.

Som led i arbejdsgruppens arbejde oplyste Forsvarsministeriet i et notat af 6. januar 1999, at ”5 pct. af de uskadeliggjorte miner på Skallingen inden for de sidste par år, må vurderes som funktionsdygtige.” Notatet oplyste i anbefalingerne, at ud fra de foreliggende oplysninger havde Forsvarsministeriet ikke kendskab til mineulykker på Skallingen efter den i 1945 afsluttede rydning. Der er intet i Trafikministeriets sagsakter, der tyder på, at Forsvarsministeriets rapport blev sendt ud fra arbejdsgruppen til andre end medlemmerne af arbejdsgruppen i Forsvarsministeriet samt Skov- og Naturstyrelsen.

Forsvarsministeriets oplysning om minernes funktionsdygtighed førte ikke til, at arbejdsgruppen overvejede en afspærring af området. Spørgsmålet herom har således ikke været berørt eller overvejet.

Arbejdsgruppen afholdt i alt to møder.

Som et resultat af bl.a. arbejdsgruppens arbejde, bidrog Transport- og Energiministeriet i august 1999 til Udenrigsministeriets indberetning til FN om minerne efter forpligtelserne i Ottawa-konventionen. I bidraget oplyses, at minerne ikke udgør nogen direkte risiko som følge af, at området ikke er beboet, og at det meste er strand. Endvidere refereres til Forsvarsministeriets vurdering af, at de fleste af minerne ikke er virksomme, men at der stadigvæk er en lille risiko for, at nogle er farlige.

Bidraget fra Trafikministeriet indeholdt oplysning om, at kortlægningen af mineområderne ikke er tilendebragt, og at når det er sket, vil en plan blive etableret for, hvordan de resterende miner skal håndteres.

Der blev ikke etableret nogen aftaler om at få færdiggjort kortlægningen, og sagen er ikke erindret med henblik på en videre bearbejdning af spørgsmålet. Der foreligger ikke nogen oplysninger om baggrunden herfor.

I perioden fra 1999 til forsommeren 2005 har man fra ministeriets side henholdt sig til den indberetning til FN, som er omtalt ovenfor, og har ikke herudover foretaget sig yderligere i sagen.

Den 27. juni 2005 afholdtes et møde i Udenrigsministeriet om mulighederne for at håndtere forpligtelserne over for Ottawa-konventionen og lægge en plan herfor. I mødet deltog Kystdirektoratet, der fra 2001 stod som ejer af alle de minerede områder af Skallingen. Ved mødet blev Forsvarsministeriets notat af 6. januar 1999 omtalt, herunder forsvarets vurdering af minernes fortsatte farlighed.

Kystdirektoratet, havde gennem årene givet tilladelse til forskellige aktiviteter på stranden, men med disse for Kystdirektoratet nye oplysninger indstillede direktoratet, at der omgående blev indført restriktioner for adgang

til området på Skallingen, så man ikke udsatte andre for fare. Restriktionerne omfatter dele af Skallingen herunder stranden nedenfor klitterne.

De givne tilladelser til aktiviteter på stranden blev trukket tilbage og der blev udført en øget skiltning om minefare på dansk, tysk og engelsk.

Den 1. juli 2005 udsendte transport- og energiministeren en pressemeddelelse, hvor det oplyses, at Kystdirektoratet har vurderet, at dele af Skallingen af sikkerhedsmæssige grunde skal afspærres, og at Kystdirektoratet sammen med Forsvaret skal vurdere, om en årlig minerydningskampagne på strandområdet vil gøre det muligt at åbne området for offentligheden i sommerhalvåret.

Forsvaret har i 2005 gennemført en revurdering af minerne på Skallingen. Vurderingen viser, at minerne fortsat kan være farlige.

Sammenfattende om gennemgangen af ministeriets sag om Skallingen kan det siges:

1. Det blev ikke i 1999 overvejet at afspærre området på Skallingen, selv om Forsvarsministeriet pegede på, at nogle miner fortsat var farlige.
 2. Baggrunden for at det ikke blev overvejet at afspærre området kendes ikke, men det kan antages, at man har lagt til grund, at ingen havde kendskab til ulykker siden 1945 og at området ikke var voldsomt befærdet.
 3. Det må antages, at de samme grunde var årsag til, at der heller ikke blev foreslået igangsæt en rydning. Med til beslutningen herom har formentlig tillige indgået, at dele af området forventes opslugt af havet inden 2019.
 4. Kystdirektoratet, der igennem årene havde givet tilladelser til forskellige aktiviteter på stranden i den tro, at minerne ikke udgjorde nogen risici, anbefalede i juni 2005 på baggrund af Forsvarsministeriets vurdering og ud fra et forsigtighedsprincip at afspærre området.
 5. Samtidig er igangsæt overvejelser om rydning af området af hensyn til sikkerheden og Danmarks forpligtelser efter Ottawa-konventionen.
- ./. Som bilag vedlægges en aktvis faktuel gennemgang af ministeriets sag om minerne på Skallingen.

Dato : 8. november 2005

Aktvis faktuel gennemgang af Transport – og Energiministeriets sag om minerne på Skallingen.

Baggrund

Sagen om minerne på Skallingen har sit udgangspunkt i, at tyskerne i forbindelse med afslutningen af 2. verdenskrig udlagde et større antal miner på Skallingen. Forsvarsministeriet vurderer i dag, at der fortsat er ca. 7.000 miner i området, og at en del af disse miner fortsat er aktive og farlige.

Udenrigsministeriet fremsatte den 1. april 1998 forslag til Folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktions.

I maj 1998 gav Folketinget sit samtykke til, at Danmark ratificerede konventionen, i det følgende omtalt som Ottawa-konventionen.

Det fremgår af bemærkningerne, at personelminerne på Skallingen skal ryddes inden 10 år (2009) med mulighed for forlængelse af fristen. Efter bemærkningerne til forslaget er det daværende Trafikministerium og Finansministerium ikke blevet hørt over forslaget, mens det fremgår, at bl.a. Forsvarsministeriet og Miljøministeriet er hørt.

Forsvarsministeren besvarede den 24. april 1998 spørgsmål stillet af Forsvarsudvalget om bl.a. en redegørelse for omfanget af minerydningen ved Skallingen - herunder de tidsmæssige, økonomiske og sikkerhedsmæssige aspekter. Trafikministeriet var ikke inddraget i besvarelsen.

Forsvarsministeren oplyste bl.a. i sit svar:

- At antallet af miner er ca. 8.300 personelminer og 1.600 panserminer. Materialet er af glas, træ og beton med lavt indhold af metal.
- Placeringen er usikker pga. vind, vejr sandfygning, sammenstyrtning af klitter og ændringer i vandliniens placering.
- Egentlig rydning vil formentlig indebære opgravning af hele området, herunder dele af den tilstødende havbund.
- Fuldstændig rydning vurderes at få væsentlige konsekvenser for det fredede område.

- Personelminerne skønnes ikke længere aktive, men risiko kan ikke udelukkes ved færdsel i området.
- Rydningsarbejde med maskiner vil indebære sikkerhedsrisiko for mandskab på grund af panserminer. 100 % rydning for miner vurderes som mindre realistisk.
- Personaleminerne nedbrydes med tiden. På sigt vurderes dette forhold at give mulighed for, at området kan erklæres risikofrit.
- Tidsmæssige og økonomiske aspekter kan kun vanskeligt opgøres og med usikkerhed. Rydning på Skallingen må påregnes at medføre et meget betydeligt ressourceforbrug.
- Regeringen har ikke endnu taget stilling til finansieringen.

Trafikministeriets sag

I **brev fra Forsvarsministeriet af 26. maj 1998** til Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen oplyses, at Folketinget har givet sit samtykke til Danmarks ratifikation af Ottawa-konventionen om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion. I konsekvens heraf oplyses det, at Danmark som udgangspunkt vil blive forpligtet til at destruere eller sikre destruktions af alle personelminer i mine-rede områder på dansk territorium.

Forsvarsministeriet bemærker, at Skov- og Naturstyrelsen har oplyst, at området ved Skallingen ejes af Skov- og Naturstyrelsen, Kystinspektoret samt Statshavnen Esbjerg.

Forsvarsministeriet præciserer i samme brev, at Forsvarsministeriet i tidligere brev af 27. oktober 1997 til Skov- og Naturstyrelsen anbefalede, at man ikke umiddelbart gør Skallingen til genstand for omfattende rydning. Anbefalingen skulle ses i lyset af de vanskeligheder, der må påregnes, for så vidt angår bl.a. detektering af udlagte personelminer, samt at en egentlig rydning vil indebære opgravning af det fredede område.

Forsvarsministeriet oplyser, at man til sin tid vil stille sig til rådighed for ejerne med henblik på teknisk rådgivning. Forinden må ejerne af området afklare om, og i hvilket omfang, rydning bør gennemføres.

Forsvarsministeriets brev blev sendt i kopi til Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Trafikministeriet og Forsvarskommandoen.

Udenrigsministeriet oplyste i brev af 19. juni 1998 til Miljø- og Energi-ministeriet og Trafikministeriet som lodsejere på Skallingen, at Ottawa-konventionen, pålægger staterne inden 180 dage efter konventionens ikraft-

træden at aflægge beretning til FN om beliggenheden af minerede områder og med tekniske oplysninger om de udlagte personelminer, om identifikation og afmærkning af minerede områder samt om planlagte eller iværksatte destruktionsprogrammer.

Udenrigsministeriet oplyste i sit brev, at det vil være hensigtsmæssigt, at rapporten om Skallingen fra første færd giver en så dækkende beskrivelse af status som muligt.

Udenrigsministeriet anførte endvidere, at man herved vil orientere om konventionens forpligtelser med henblik på, at de undersøgelser, der skal danne grundlag for udarbejdelsen af beretningen, kan iværksættes snarest muligt, herunder i hvilket omfang rydning bør gennemføres.

Udenrigsministeriet meddeler i brev af 23. september 1998 til Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen og Trafikministeriet, at Ottawa-konventionen træder i kraft pr. 1. marts 1999 for bl.a. Danmark. Udenrigsministeriet gør opmærksom på, at den omtalte beretning til FN om miner skal afgives inden den 1. september 1999.

Skov- og Naturstyrelsen sender brev af 30. oktober 1998 til Trafikministeriet med overskriften "Personelminer på Skallingen". Brevet er sendt med henvisning til "ifølge aftale". Det fremgår ikke, hvilken aftale der er tale om.

Til brevet er imidlertid vedlagt bl.a. 3 kort over Skallingen, samt ubearbejdede noter fra 30. juni 1998 fra telefonsamtaler mellem brevskriveren og udvalgte medarbejdere fra styrelsens lokale skovdistrikt.

Af noterne fremgår, 1) Der er ikke fundet miner de sidste 3 år, og det sker kun efter kraftige storme, hvor havet eroderer klitten. 2) Ingen folk eller fæ er kommet til skade i den periode - godt 20 år - hvor medarbejderen har passet skovdistriktet. 3) Miner er fundet i havklitten især efter storm. 4) Miner i engarealerne er efter krigen fjernet over 2 gange dels med fodfolk, dels ved pansrede køretøjer. 5) Personelminer er primært anbragt i havklitten, det vil sige uden for Skov- og Naturstyrelsens arealer. 6) Personelminerne i havklitten kan være overlejret med flere meter sand, mod oprindeligt 30 cm ved udlægning.

Trafikministeriet sendte i brev af 9. november 1998 mødeindkaldelse til Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen.

Ved brevet fremsendes en tentativ dagsorden af samme dato for mødet den 18. november 1998. Af dagsordenen fremgår:

- Reference til brev fra Udenrigsministeriet af 19. juni 1998, hvorefter rapport til FN skal afleveres senest den 1. september 1999 med

en grundig redegørelse for status på Skallingen, dvs. kortlægning og tekniske beskrivelser samt en beskrivelse af i hvilket omfang rydning bør gennemføres, herunder hvilke muligheder der foreligger.

På den baggrund foreslås at følgende drøftes med henblik på i første omgang at få overblik over problemstillingen, men med sigte på at udarbejde en rapport om de konkrete forhold på Skallingen og løsningsmulighederne:

- Første fase:
 - 1) Kortlægning af problemstilling, det vil bl.a. sige udarbejde kort, som viser hvor minerne ligger, hvor der er afspærret, hvilke lods ejere, der er involveret mm.
 - 2) Overblik over oplysninger om området mv. som de enkelte parter hver for sig har eller forventer at kunne fremskaffe. Diverse kort f.eks. over de oprindelige minefelter, den delvise rydning efter krigen, samt rapporter, tekniske vurderinger eller lignende som vil kunne bidrage til at belyse sagen, f.eks. på grundlag af tidligere inspektion af områderne.
 - 3) På den baggrund opstille liste over, hvad der umiddelbart måtte være behov for af yderligere registrering og kortlægning samt tekniske undersøgelser el.lign.
 - 4) Aftale en foreløbig arbejdsdeling og køreplan. Herunder overveje hvornår andre parter, ikke mindst hvornår Udenrigsministeriet kan og skal involveres.
- Næste fase
 - 5) Afklare hvilke handlemuligheder der foreligger for de forskellige delområder, herunder fremskaffe beskrivelser af, hvad disse nærmere måtte indebære.
Dvs. klarlægge hvilke yderligere undersøgelser, der i givet fald skal foretages, det nødvendige tidsforbrug samt et udgiftsmæssigt overslag mm.
 - 6) Opstille udkast til samlet plan.

I **internt notat af november 1998** omtales en uofficiel arbejdsgruppe, den overordnede tidsplan m.v.

Af notatet fremgår, at der internt har været drøftet, at der skulle afholdes et møde med Forsvarsministeriet samt Skov- og Naturstyrelsen.

Det fremgår af notatet, at:

- Det vurderedes, at der i realiteten var tale om en uformel teknisk arbejdsgruppe, at dette ikke skulle ændres, medmindre der skulle tages større beslutninger, f.eks. om udgifter ud over de administrative udgifter.

- Gruppen med Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen var enige om en tidsplan. Det oplystes, at man stilede mod en færdig rapport med beskrivelse af problemstillingen som beslutningsgrundlag ca. 1. maj 1999, idet fristen for endelig aflevering af ”betretning” mv. til FN var 1. september 1999.
- Endelig oplystes, at Trafikministeriet påtog sig formands- og sekretariatshvervet idet Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen formodentlig skulle lave hovedparten af det praktiske, undersøgende arbejde.

I sagen er placeret **Kendelse fra fredningsnævnet** angående fredning af Skallingen afsagt den 2. december 1938 og **Overfredningsnævntes supplerende fredning** af arealer på halvøen Skallingen af 9. oktober 1980.

Trafikministeriet udsender den 26. november 1998 udkast til referat fra mødet den 18. november 1998. Det endelige referat udsendes ved brev af 13. januar 1999.

Referatet omtales som et beslutningsreferat. Hensigten med mødet omtales som at pejle sig ind på en beskrivelse af den samlede problemstilling samt afgrænsning heraf.

- Der var enighed om at sigte på en overordnet tidsplan, hvor der skulle foreligge et færdigt beslutningsgrundlag f.eks. i form af en rapport til regeringen mv. omkring 1. maj 1999.
- Udenrigsministeriet skulle inddrages undervejs.
- Rapporten skulle indeholde økonomiske overslag og øvrige oplysninger, der i givet fald er nødvendige for en bevillingsansøgning til Finansudvalget.
- Det fremgår af referatet, at efter et første overblik i februar/marts måned 1999 over hvad der skal gøres, bør en skitse forelægges til godkendelse i Miljø- og Energiministeriet og Trafikministeriet.
- Forsvarsministeriet oplyste ved mødet, at det i givet fald må forudses, at et civilt firma skal forestå opgaven.
- Nyt møde blev aftalt til den 14. januar 1999.

Forskellige arbejdsopgaver blev på mødet fordelt på parterne, jf. nedenfor.

Skov- og Naturstyrelsen skulle samle alt kortmateriale inkl. kort som Forsvarsministeriet kunne levere og andet materiale om bl.a. skiltning og indhegning mv. bl.a. fra Trafikministeriet.

Skov- og Naturstyrelsen skulle endvidere beskrive problemer, der er i forhold til Ramsar-konventionen, Vadehavskonventionen, fredninger og private lodsejere mv.

Endelig påtog Skov- og Naturstyrelsen sig at lave oversigtlige beskrivelser af de forudsigelige konsekvenser for bl.a. natur, turisme og sandflugt.

Forsvarsministeriet påtog sig at skaffe alt relevant kortmateriale og løbende at fungere som teknisk konsulent, bl.a. i forhold til at opstille nødvendige statistiske og andre krav til det endelige beslutningsgrundlag, og derved skaffe overblik over den opgave, det i givet fald vil være at rydde området for miner i henhold til konventionens krav, herunder hvilke forundersøgelser mm, der måtte være nødvendige samt fremskaffe de nødvendige overslag.

Trafikministeriet påtog sig at indsamle den nødvendige juridiske vurdering af problemstillingen i forhold til opfyldelse af konventionen samt evt. i forhold til de private lodsejere og offentligheden i øvrigt.

Trafikministeriet skulle endvidere kontakte bl.a. Udenrigsministeriet med henblik på en afklaring af, hvad konventionen kræver af skiltning og egentlig indhegning mv.

Ved Trafikministeriets brev af 13. januar 1999 flyttes det aftalte møde fra den 14. januar 1999 til den 18. januar 1999.

Ved Trafikministeriets brev af 19. januar 1999 udsendes udkast til referat fra mødet den 18. januar 1999. Der blev ikke aftalt noget nyt møde, men det blev oplyst, at der ville blive indkaldt, såfremt der bliver behov, eller hvis en af parterne ønskede det.

Den 4. februar 1999 udsendte Trafikministeriet endeligt referat fra mødet den 18. januar 1999. Af referatet fremgår:

- Der er i dag alene tale om resterne af et minefelt i en lang strimmel langs Skallingens vestkyst, samt et større samlet minefelt på sydspidsen af Skallingen.
- Forsvarsministeriet oplyste, at en rydning indebar en prikning i 30 cm dybde for hver 100 cm². I de områder, hvor der siden krigen er føjet sand på, vil man i givet fald skulle afgrave arealet og derefter foretage en yderligere prikning, indtil man når ned til det oprindelige terræn.
- Forsvarsministeriet påtog sig nærmere at få belyst og om muligt få specificeret vurderinger af udgifterne, jf. nedenfor om notat af 6. januar 1999.

- Forsvarsministeriet skulle beregne, hvor stor sandsynligheden er for 1 minerydningsulykke med personskade ved rydning af de 2 minefelter. Forsvarsministeriet skulle undersøge, om det på baggrund af kendte ulykkesstatistikker var muligt at vurdere risikoen ved rydning af Skallingen.
- Ottawa-konventionen hjemler mulighed for at opnå 10 års udsættelse af tidsfristen på 10 år efter ikrafttrædelse den 1. marts 1999 for destruktion af personelminer (med mulighed for at søge om yderligere forlængelse).
- Forsvarsministeriet oplyste, at miners funktionsdygtighed generelt vurderes at aftage med alderen. Forsvarsministeriet vurderede at omkring 5 % af de resterende 10.000 personel- og panserminer var funktionsdygtige. Forsvarsministeriet vurderede, at en stor del af de ikke funktionsdygtige miner kan være farlige i ukyndiges hænder.
- Det blev drøftet, om der er strækninger, hvor kysterosionen inden for en overskuelig tid må forventes helt at bortskylle dele af de resterende minefelter.

Det fremgår af referatet, at Forsvarsministeriet forlod mødet efter drøftelsen af det fremsendte materiale (notat af 6. januar 1999).

Skov- og Naturstyrelsens kortmateriale blev derefter drøftet.

Skov- og Naturstyrelsen ville vurdere, hvordan landskabet har forandret sig siden krigen, og hvordan det kan forventes at forandre sig ved erosion mv.

For så vidt angår kortmaterialet ville Skov- og Naturstyrelsen forsøge at forbedre indplaceringen af de ikke frigivne minefelter, og hvor meget der ligger i havet. Ifølge referatet, havde Kystinspektoratet lovet at bidrage med opmålinger mv.

Endelig lovede Skov- og Naturstyrelsen kort at beskrive, hvilke myndigheder, der skal høres før en evt. rydning kan iværksættes, og anføre hvilke bestemmelser mv. der i givet fald skal ophæves samt opregne forventelige krav om VVM undersøgelser mv.

Forsvarsministeriets notat af 6. januar 1999 vedrørende miner på Skallingen.

Dette notat er efter alt at dømme det i referatet fra mødet den 18. januar 1999 omtalte notat af 6. januar 1999.

Notatet henviser til, at Danmark senest den 1. september 1999 skal foretage en indberetning til FN om minerne på Skallingen.

Af notatet fremgår, at det på baggrund af indhøstede erfaringer med sprængninger af fundne miner har vist sig, at ca. 5 % af de uskadeliggjorte miner fra Skallingen inden for de sidste par år, må vurderes som funktionsdygtige.

Det fremgår, at minerne er udlagt uden mønster og at minerydningen vil være særdeles vanskelig.

Det fremgår endvidere, at der i området er omfattende materialevandring, som skyldes naturens elementer, og at minerne således kan være blevet flyttet fra det sted, hvor de blev udlagt.

Forsvarsministeriet opgør et behov for 100 mand i 10 år med en anslået skønsmæssig samlet udgift på 300 mio. kr.

Det understreges i notatet, at der ikke kan gives en fuldkommen garanti for, at der efter en rydning ikke er flere miner tilbage i området.

Forsvarsministeriets vurdering og anbefaling var:

- At en rydning kan gennemføres, hvis de nødvendige ressourcer stilles til rådighed.
- At en rydning af Skallingen vil medføre, at hele området skal opgraves. Der peges i den sammenhæng på, at området er fredet og henlagt som uopdyrket areal, hvilket bør indgå i de endelige overvejelser. Der refereres til oplysninger fra Skov- og Naturstyrelsen om, at en væsentlig ændring af forholdene på Skallingen i givet fald vil kunne få uheldige virkninger på landområdet bag Skallingen ved Ho Bugt.

Endelig oplyses det i notatet, at Forsvarsministeriet ikke har kendskab til mineulykker på Skallingen efter den i 1945 afsluttede rydning.

Forsvarsministeriet har ved notat af 19. februar 1999 uddybet beregningsgrundlaget for udgiften ved en eventuel rydning af de resterende minefelter på Skallingen, herunder verificeret størrelsen af de resterende minefelter og risikoen ved rydning.

Notatet indeholder en beskrivelse af tiltagene i 1945/46 på den jyske vestkyst samt en vurdering af omkostningerne.

Det daværende **Kystinspektorat fremsender i brev af 5. marts 1999** til Trafikministeriet undersøgelse af minefelter på Skallingen samt kortmateriale. Materialet er ifølge Kystdirektoratet fremsendt foranlediget af telefoniske henvendelser fra ministeriet i januar og februar 1999.

Det er oplyst, at minepæle blev opsat i 1946, som afgrænsning af det mineområde, der ikke blev ryddet efter krigen.

Undersøgelsen beskæftiger sig med pælernes placering som afgrænsning af mineområderne og refererer til oplysninger fra en tidligere minør og fra en landbetjent samt Skive kasserne.

Af kortmaterialet fremgår bl.a. at kystlinien på den sydlige del af Skallingen er rykket tilbage fra 1945 til 1990.

I fax af 24. marts 1999 stiller Udenrigsministeriet spørgsmål om minerne på Skallingen til Trafikministeriet. I svaret samme dag oplyser Trafikministeriet, at man er ved at lave en status for de gamle minefelter fra 2. verdenskrig, hvor 5-10.000 miner ikke blev ryddet efter krigen. Det oplyses bl.a., at det er under overvejelse, hvorvidt de gamle afmærkninger og afspærringer skal fornys.

Med brev af 25. marts 1999 fremsender Skov- og Naturstyrelsen kort over Skallingen til Kystdirektoratet med kopi til Trafikministeriet. Det oplyses bl.a. at beliggenheden af mineområderne er noget anderledes på de forskellige eksisterende kort. Skov- og Naturstyrelsen oplyser, at nærmere undersøgelser forestår inden afklaring af det "sande" kort vil være på plads.

I Trafikministeriets mail af 3. maj 1999 til Skov- og Naturstyrelsen diskuteres uoverensstemmelser mellem placeringen af mineområder på de forskellige kort. Det oplyses tillige, at Udenrigsministeriet har ringet med henblik på at få en præsentation af, hvor langt kortlægningen er kommet.

Med brev af 25. maj 1999 fremsender Skov- og Naturstyrelsen kort over mineområder på Skallingen. Skov- og Naturstyrelsen lægger op til yderligere drøftelser af mineområdernes placeringer på kort.

Trafikministeriet ændrer organisation den 17. juni 1999. Sagen placeres i et nyt kontor.

Udenrigsministeriet fremsender i brev af 3. august 1999 materiale vedrørende rapporteringspligten i Ottawa konventionens artikel 7.

Trafikministeriets bidrag til Udenrigsministeriets besvarelse af FN's skema af 26. august 1999 (efter journalkortet) foreligger i sagen som to sider på engelsk. Udenrigsministeriet bekræfter, at de har samme bidrag på deres sag. Det kan ikke konstateres, hvem der har oversendt det endelige bidrag, jf. også nedenfor om internt notat af 26. august 1999.

Bidraget oplyser indledningsvis, at der er ca. 10.000 miner, at området ikke er beboet og i hovedsagen består af sandstrand, samt at minerne ikke udgør nogen direkte risiko.

Det oplyses, at landskabet er meget dynamisk, fredet og at Ramsar-konventionen gælder for hele området. Området har i det meste af 1900-tallet været overladt til sig selv og den naturlige landskabsudvikling.

Det oplyses, at store dele af minefelterne i de sidste 55 år er opslugt af Nordsøen. Endvidere at miner, der er kommet til syne efter en voldsom storm på stranden eller i skråningerne, er samlet op og fjernet, og at mange får og enkelte køer har græsset på Skallingen hver sommer. Men alligevel er der ikke registreret nogen sprængte miner.

Der refereres til, at vurderingen hos Forsvarsministeriet er, at de fleste miner er ineffektive i dag, men at der stadigvæk er en lille risiko for, at nogen fortsat er virksomme.

Det oplyses, at der kun er to pålidelige fikspunkter på Skallingen, og at de eneste gyldige kort af mineområderne er kopier af de gamle kort, og at det er vanskeligt, at indpasse disse kopier på den aktuelle geografi.

Det oplyses, at når der er udarbejdet digitale kort af de tilbageværende minefelter, vil disse blive fremsendt uden forsinkelse.

Dernæst beskrives arealerne som to grupper, den ene gruppe som en lang smal strækning langs kysten fra nord til syd og den anden gruppe som det store areal i den sydlige ende af Skallingen.

Det oplyses, at det meste af den første gruppe forventes at blive opslugt af Nordsøen i løbet af de næste tyve år. På samme måde vil en mindre del af arealet i syd blive opslugt af havet inden for overskuelig tid.

Og endelig oplyses det, at når kortlægningen er tilendebragt, vil en plan blive etableret for, hvordan de resterende miner skal håndteres.

Om skiltningen oplyses det, at der i dag er skiltning ved de få indgange til arealet, og at skiltningen vil blive kontrolleret og eventuel fornyet når pålidelige kort og planlægning er tilendebragt.

I et **internt notat i 7. kontor af 26. august 1999** (efter journalkortet) oplyses, at Forsvarsministeriet har udfyldt dele af FN's skema om minerne, og at Trafikministeriet som lodsejere skal svare på et par af rubrikkerne. Svaret (*må forstås som svaret til FN*) er ifølge notatet samlet i et vedlagt udkast. Udkastet ligger ikke på sagen.

Det fremgår af det interne notat, at Udenrigsministeriet samt Skov- og Naturstyrelsen har bidraget til Trafikministeriets svarudkast.

Det fremgår endvidere af notatet, at udkastet er mailet til Udenrigsministeriet, som har frist dagen efter.

Det fremgår af notatet, at ”kortlægning er den første forudsætning for en praktisk løsning, og at det med stor sandsynlighed vil vise sig, at problemet er langt mindre end oprindeligt beskrevet af Forsvarsministeriet”, lige som det, ”som allerede antydte i svaret til FN, vil kunne skitsere en løsning, som for store områder er langt billigere end en evt. rydning.”

Det oplyses endvidere, at kortlægningen har vist sig yderst vanskelig, fordi kopierne af de gamle kort ikke passer ind ”virkeligheden”.

Notatet afsluttes med en oplysning om, at Skov- og Naturstyrelsen, som har stået for den korttegningsmæssige side af sagen, har lovet at gøre en ekstra indsats, hvorved der skulle være en god chance for, at der snart foreligger et rimeligt grundlag for beslutning om, hvad man herefter vil gøre.

Trafikministeriet ændrer påny organisationen med virkning fra 1. september 1999.

Trafikministeriet meddeler med brev af 14. august 2000 til Udenrigsministeriet, at der intet nyt er at berette om minerne på Skallingen.

Det fremgår ikke af sagen, om der er foretaget nogen høring i denne anledning.

Sagen overdrages til et nyt kontor efter august 2000. Det præcise tidspunkt er ikke registreret.

Med **påtegning af 25. juli 2002 på mail fra Udenrigsministeriet** af 25. juli 2002 oplyses det, at spørgsmålet er besvaret og arkiveret. Det nærmere indhold fremgår ikke. Udenrigsministeriet skriver i sin mail, at teksten umiddelbart betragtet stort set er identisk med tidligere års rapportering om dette punkt.

Mail af 25. marts 2003 fra Udenrigsministeriet sendes til Trafikministeriet. Spørgsmålet fra Udenrigsministeriet er om ”formuleringen i 2002 rapport stadig gælder. Et hurtigt svar ville være en stor hjælp.” Rapporten fra 2002 vedlægges af Udenrigsministeriet.

Kystdirektoratet høres samme dag.

I mail af 26. marts 2003 fra Kystdirektoratet oplyses, at Kystdirektoratet ikke beskæftiger sig med minefelterne på Skallingen, men det oplyses, at formuleringen i 2002 rapporten efter Kystdirektoratets mening fortsat er gældende.

I mail af 27. marts 2003 rapporterer Trafikministeriet til Udenrigsministeriet, at Trafikministeriet har fået oplyst, at 2002 rapporten fortsat er gældende vedrørende Skallingen.

I mail af 28. marts 2003 besvarer Udenrigsministeriet henvendelsen om rapporten med kopi til Trafikministeriet.

I mail af 15. marts 2004 besvarer Udenrigsministeriet på ny spørgsmål til samme adressat som i mail af 28. marts 2003 med kopi til Trafikministeriet. Det fremgår ikke af sagen, om der har været forudgående korrespondance med Trafikministeriet.

Den 15. marts 2004 sender Trafikministeriet mailbeskeden fra Udenrigsministeriet videre til Kystdirektoratet.

29. juli 2004 sender Kystdirektoratet brev til Udenrigsministeriet om møde i Udenrigsministeriet den 28. juli om minefelter på Skallingen. Kopi sendes til Trafikministeriet. Mødet var sat i stand på Udenrigsministeriets foranledning som forberedelse af Danmarks deltagelse i et generelt møde i FN om miner.

Kystdirektoratet vedlægger diverse kopier af breve og kopier af den senest reviderede plantegning af 9. november 1999.

Den 27. april 2005 indkalder Udenrigsministeriet såvel Forsvarsministeriet som Transport- og Energiministeriet til møde vedrørende afklaring af status for miner på Skallingen. Hensigten med mødet er at afdække mulighederne for at håndtere forpligtelserne under Ottawa-konventionen og lægge en plan derfor.

Mødet var indkaldt til den 23. maj 2005, men blev senere udskudt til den 27. juni 2005.

Ved mødet blev aftalt, at Forsvarsministeriet undersøger og kommer med oplæg til vurdering af yderligere analyser vedrørende minernes beskaffenhed samt teknologi til fjernelse og de forbundne omkostninger.

Næste møde blev aftalt til den 23. august 2005.

Den 30. juni 2005 sender Kystdirektoratet en mail til Transport- og Energiministeriet, hvor det oplyses, at Kystdirektoratet er blevet opmærksom på, at forsvaret i et notat fra januar 1999 har konkluderet, at 5 % af minerne på Skallingen må anses for at være funktionsduelige, og at der dermed er en risiko forbundet med færdsel i det gamle mineområde på Skallingen. Kystdirektoratet har ifølge mailen ikke kendt til dette notat før mødet i Udenrigsministeriet. Kystdirektoratet finder, at man ikke med den viden kan vente med en beslutning om diverse tiltag i området, så man ikke udsætter andre for fare.

Tiltagene omfatter at egne folk ikke må færdes i området, aktivitetstilladelser i strandområder, der ikke er minefri tilbagekaldes, øget skiltning på dansk, tysk og engelsk om minefaren.

Den 1. juli 2005 udsender transport- og energiministeren en pressemeddelelse bl.a. om, at Kystdirektoratet har vurderet, at dele af Skallingen for en sikkerheds skyld skal afspærres, og at Kystdirektoratet skal kontakte Forsvaret med henblik på at få en vurdering af, om en årlig minerydningskampagne på strandområdet vil gøre det muligt at åbne området for offentligheden i sommerhalvåret.

24. august 2005 modtager Transport- og Energiministeriet fra Forsvarsministeriet en rapport om minerne på Skallingen.